

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

Protokolant: Olga Tyburc-Żelazek

w sprawie **D.S.**,

obwinionego z art. 116 § 1a k.w. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 5 października 2023 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k. kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść obwinionego,

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 16 grudnia 2022 r., sygn. akt XXIII Ka 792/22 utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego Katowice – Zachód z dnia 8 sierpnia 2022 r., sygn. akt III W 376/22

- 1) uchyla zaskarżony wyrok i uniewinnia obwinionego;**
- 2) kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z dnia 8 sierpnia 2022 r. (sygn. akt III W 376/22) D.S. został uznany za winnego tego, że w dniu 24 grudnia 2021 r. w K. przy ulicy C. na terenie Centrum Handlowego nie przestrzegał określonego w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakazu zakrycia w obiekcie handlowym ust i nosa przy

pomocy maseczki, czym wyczerpał znamiona wykroczenia z art. 116 § 1a k.w., i za to, na mocy tego przepisu, wymierzono obwinionemu karę grzywny w wysokości 500 złotych. Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 16 grudnia 2022 r. (sygn. akt XXIII Ka 792/22) utrzymał wyrok Sądu I instancji w mocy.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację w trybie art. 110 § 1 k.p.w. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając wyrokowi *„rażące naruszenie prawa materialnego, tj. art. 2 § 1 k.w., poprzez wyrażenie błędnego poglądu, że brak jest podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie normy zawartej w tym przepisie i w konsekwencji utrzymanie w mocy wyroku Sądu I instancji, w sytuacji, gdy zachowanie obwinionego polegające na tym, że w dniu 24 grudnia 2021 r. w K. przy ul. C. na terenie Centrum Handlowego nie przestrzegał określonego w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakazu zakrycia w obiekcie handlowym ust i nosa przy pomocy maseczki, nie było już penalizowane w dacie orzekania przez Sąd I instancji.”*

Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach z dnia 8 sierpnia 2022 r. i uniewinnienie obwinionego D. S. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Skład Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie podziela stanowisko wyrażone w postanowieniu z 9 marca 2022 r. (I KZP 12/21, OSNK 2022, nr 4, poz. 12.), że „norma intertemporalna zawarta w art. 2 § 1 k.w. (podobnie, jak w art. 4 § 1 k.k. i art. 2 § 2 k.k.s.) znajduje zastosowanie do uregulowań epizodycznych zawartych w ustawie albo aktach wykonawczych, które uszczegóławiają przepisy ustawowe albo stanowią ich wypełnienie (przepisy blankietowe), jeżeli w ustawie nie przewidziano stosownych uregulowań przewidujących odmienne reguły rozstrzygające o kolizji ustaw w czasie.”

Analiza stanu prawnego adekwatnego dla realiów niniejszej sprawy prowadzi do wniosku, że w dniu 30 grudnia 2020 r., na mocy 116 § 1a k.w. w zw. z § 27 ust. 1

pkt 2 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2316) obowiązywał nakaz zakrywania, przy pomocy maseczki, ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, w tym na drogach i placach, na terenie cmentarzy, promenad, bulwarów, miejsc postoju pojazdów, parkingów leśnych. Nakaz ten obowiązywał do dnia 7 maja 2021 r. Następnie, rozporządzeniem z dnia 6 maja 2021 r. (Dz.U. 2021 r. poz. 861.) nakaz ten został uchylony i od dnia 8 maja 2021 r. obowiązek zakrywania ust i nosa nie dotyczył już przestrzeni publicznej jaką są drogi i place, teren cmentarzy, promenad, bulwarów, miejsc postoju pojazdów, czy parkingów leśnych. Nakaz ten, obowiązywał dalej w miejscach ogólnodostępnych, takich jak obiekty handlowe (§ 25 pkt 2) lit. e). Kolejno rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 marca 2022 r. (Dz.U. 2022r. poz. 679) w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, zostało uchylone rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 lutego 2022 r. i od tego czasu nakaz zakrywania ust i nosa obowiązywał tylko w obiektach leczniczych.

Rację ma Rzecznik Praw Obywatelskich, że w dacie wyrokowania nie obowiązywał już nakaz zakrywania ust i nosa w miejscu, w jakim w 2021 r. dojść miało do wykroczenia.

Nie kwestionując naukowych podstaw wprowadzenia przedmiotowego obowiązku w początkowych fazach pandemii koronawirusa, podkreślić wypada, że rolą sądów jest ochrona obywateli w przypadku, gdy prawo towarzyszące nawet najbardziej ekstremalnym sytuacjom społecznym przerzuca bez uzasadnienia na nich ryzyko podejmowania zachowań, co do których nie ma pewności, czy wciąż zasługują na karę.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

WZ

[ms]

